

SZENTES ÉS VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel.
Előfizetési ár
egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
I. tized 265. szám, óv. Fried József nérnő házában, hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket
és nyilvántartási közleményeket a hirdetés-
mérésért és árjegyzék szerint szolg.

Közyűlési komédia.

Szentes, 1890. jan. 9.

El volt az rendezve szépen.

A közyűlés napja kedvre téve, amikor a tanácsot sugalmazó „Szentesi Lap” megjelen, hogy a tekintetes képviselő urak, már t. i. azok, akik, e lap igéjének behatása alatt, a benne hirdett szent malasztól eltelve, gyűljenek be a tanácssterembe, ahol megint maga a szónoklás sorrendje, az akcióba lépő erők szerepköre volt szépen előre kicirkalmazva.

Maga a vezér nem szól a tárgyhöz: ne mondhasa senki, hogy ő érdek embere. Aljanna helyt az alvezérek és küzdjék ki ök a csatát, amely hivatta van megfejni az erősen megfeszített tanácsi tekintélyt.

S aztán úgy is ment minden, mint a karikacsapás: kicicázták magukat a t. szónokok egészen a kedvük szerint és a tanácsi tekintély megkapta a maga kireparáló föltját.

Vajjon megkapta-e?

Ök azt hiszik, hogy igen s diadal-mámorban kéjelegve hirdetik, hogy a tanács tekintély megreparáltatott — mi azt állítjuk, hogy nem s az illetékes fórum előtt tartandó vizsgálat után bizonyul majd be: kinek volt hát igaz a kettőnk közül?

Mit cselekedett a tanács, hogy törvénysértő határozatát, melylyel a fogyasztási adó kezeléséből befolyt s a városra eső 5931 frt 42 kr. nyeresémosztalékból, a kezelőnek ajándékozott 2660 frtot — kimentse és utólagos szentesítéssel elláttassa?

Közyűlésre hívta össze a városi képviselőtestületet és itt előadta, hogy a fogyasztási adókezelő irodát szerelt fel, nyomtatványokat készítettett, fogatott tartott stb. stb. — és mindezekért méltányos, hogy a maga nyeresémosztalékán túl még a városra eső részből is kapjon legalább 2660 frtot. A tanács előtt egy évvel már ki is utalványozta neki ezt az összeget s nincs egyéb hátra, mint a közyűlés utólagos jóváhagyása, amit ezennel kérnek.

Es ezt meg is kapták!

Került egy képviselőtestületi többség, került itt Szentesen, olyan, amelyik visszaél a polgárok bizalmával, amely azt a mandátumot, a legszebbet és legszentebbet, mely egy polgárt megtszítelhet; azt a mandátumot, melyet az adófizető polgárságtól azért nyert, hogy jogait és igazait, vagyonát és biztonságát védje: arra használja ki, hogy törvény ellenére oly cselekedetet szentesítsen, oly tanácsi végzéshez adja helyégyezését, mely az adófizetőket érze-

kenyen megkárosítja és a város úgy is megcsappant jövedelmeit még jobban elvonja igaz rendeltetésüktől.

Nem ítélkezünk e többség cselekedete fölött. Maga az, hogy ily alakban, ahogy a tanács a közyűlés elé hozta, belement ez ügynek érdemébe — törvényellenes cselekedet s a hozott határozat épp oly kevésbé jogosult, mint a tanács famózus 134./89. sz. végzése.

Mert a képviselőtestületnek nem áll jogában meg ott, ahol jótékony, hazafias adományról van szó, akárha 50 frtot törvényhatósági jóváhagyás nélkül elajándékozgatni: annál kevésbé a város befolyó jövedelmeiből azon a címen, hogy méltányos akar lenni a fogyasztási adó kezelő iránt, ezeket sárba dobni.

De eltekintve az ügy jogi oldalától, mely fölött az illetékes hatóság az általa megindítandó vizsgálat során lesz hivatta dönteni: vegyük bírálat alá a tanácsi és közyűlési határozatokat úgy, ahogy hoztattak: a méltányosság szempontjából.

A tanácsi végzés a 2660 frtnak a fogyasztási adó kezelője részére történt kiutalványozását következőleg okolja meg:

„De amennyiben a számoskodás tárgyát képező iratokból világosan kitűnik, hogy Feiler Márton kiadása a lefolyt 3 év alatt 7747 frt 06 kr. volt, sőt ezenkívül egyéb költségei is voltak, melyek neki a szerződésben kötelezett és a kincstár által adott kezelési költségből meg nem térülhettek, ennél fogva ez alkalommal méltányossági szempontból . . . stb.”

Mely költségek azok, amelyek meg nem térülhettek?

Talán a közyűlés előtt felhozott irodafelszerelés, nyomtatványok és fogatott költsége?

Vagy valami titkos költségekről van szó, melyeknél a kezelő játsza a becsületes alkusz szerepét?

Mi e többbit vagyunk hajlandók elhinni, de kénytelenítettünk az előbbinél megmaradni, mert a tanács a közyűlés előtt ezekkel takargatta a maga méltányossági szempontját s a közyűlés is erre adta rá az Amment.

De hogy került a végleszámlálás iratai közé a kezelő 3 évi kiadásainak számlája?

Mi köze volt ahoz a tanácsnak?

A kezelővel kötött szerződés értelmében: **semmi**: mert ez a szerződés világosan azt mondja, hogy a kezelő tartozik minden kezelési költséget fődözni, még a letárolást is saját költségén eszközölni és ezért kapja a kincstár 5%^o kezelési díjvisszatérítését, továbbá 50%^o-ot a tiszta nyeresémből.

Nos, a letároláshoz a város előlegezte a kezelőnek a pénzt, és ez az összeg máig sincs visszatérítve.

A szerződés sárba-tiprása tehát már ott kezdődött és folytatva lett azzal, hogy a leszámlást nem ejtették meg a kezelővel — mint ahogy pedig a szerződés világosan megszabja — minden év végén, hanem 3 évről együttesen.

A szerződés ellenére volt, hogy c 3 évi leszámláskor a kezelő kiadásai is szerepeltek, melyekhez pedig a tanácsnak és közyűlésnek semmi közük sem lehetett.

A törvénysértések koronáját képezi azonban az a méltányossági szempont, amelylyel a kezelő úr fogatjára és irodájára 2660 frtot utalványoztak ki közyűlési határozat és törvényhatósági jóváhagyás nélkül.

Méltányossági szempontból? Elemzük egy kissé ezt az indokot is.

A tanácsnak oly sokszor említett 134./89. sz. végzése szerint, a fogyasztási adó kezelője, a lefolyt 3 évre, a maga részére 10522 frt 57 krt kapott s ez ellenében, ugyancsak a végzés szerint 7747 frt 06 kr. kiadása volt.

A kiadásai leonásával tehát még mindig 2775 frt 51 kr. tiszta nyeresemény mutatkozik a részére, mibe nincs bennfoglalva a 3 év alatt legalább 3000 frtot tevő bírságpénz, melyet sehol el nem könyvelték, soha bevetelbe nem tettek, hanem amely egyenesen a fogyasztási adókezelő zsebébe vándorolt.

Szerződése értelmében ugyan ez a bírságpénz legkevésbé sem illyen meg a kezelőt, de hát tényleg ő tette azt mind zsebre.

S most azt kérjük: mikor Szentes városa a főjegyzőt évi 800 frt, a tanácsnokait évi 700 frt fizetéssel dotálja: vajjon helyén alkalmazott méltányosság-e az, hogy ugyanakkor a fogyasztási adó kezelőjének évi 925 frt 12 kr. nyeresémosztalékához (mert a 2775 frt 51 kr. 3 évi tiszta nyeresémből ennyi jut egy-egy esztendőre) a városra eső nyeresémosztalékból még 2660 frtot utalványoznak ki, amivel az adófizető polgárok vagyonát pazarolják — rúl visszaélest követve el a bizalommal, mely a hatalom polcára emelte őket.

Az ilyen tanács, az ilyen közyűlés lehet részrehajló, de nem méltányos s főleg nem olyan, mely köteleességét a város polgársága iránt hiven, lelkiismeretesen teljesíti.

A tanács, a közyűlés többsége ma diadal-mámorban úszik, hogy kireparálta a megvedlett tekintélyt.

Majd meglátjuk, hogy az illetékes hatóság által tartott vizsgálat során ez a mámor nem foszlik-e szerte, hogy helyet adjon a keserves kijózanulásnak.

A nyilatkozatok. A „Szentési Lap” f. évi 3-ik számában vándor sereget hozza a nyilatkozatoknak a Kádár és Mátófy féle ügyekben bár mi, a felmerült felelőselek során, különösen szemben azon leteleplésünkkel, hogy a *Sima-Dalogh* párt miként akadozott a vármegye eszébe, csak hogy *Stammer* Sándor alispán önkényes visszalépésre bírja — ezeket az ügyeket nagyon huszad rangú kérdésekként tartjuk: lássuk mégis e nyilatkozatoknak az igazi értékük szerint.

Vegyük először a Kádár ügyet. Három nyilatkozat fekszik előtünk. Magáé *Kádáré*, aki maga, a skrupuluszus becsületességében nem meri azt állítani, hogy ő azt, amit neki a „Szentési Lap” imputál, csakugyan mondta volna s csak az iránt nyilatkozik, hogy mondott olyanformát; azután a *Dalogh* János és dr. *Béti* Ferencz nyilatkozata, kik esodálatosképen jobban emlékeznek minden szóra, amit Kádár mondott és bizonyítják, hogy azt mondta csakugyan szórol-szóra, amit *Sima Ferencz* ír.

Hát mi a közönségre bízzuk annak megalászt, hogy az ez ügyben közölt 3 nyilatkozat közül melyik a szavahitelebb? Mi a magunk részéről csak annyit jegyzünk meg, hogy a *Tekvés* féle számítások hamis voltát nem kellett a főszerkesztőnek felfedeznie, hiszen ezt ő előtte jóval a szegedi törvényszék felismerte. Tekintve az is ittele és el is marasztalta az e hamis számításokban elszámolt 7000 ft megtérítésére s a deliquens tényleg meg is térítette a 7000 ft-ot. Ezzel hát sem Kádár, sem a „Szentési Lap” semmi új büntényt nem feleltet fel.

A Mátófy Kálmán féle ügyben álljon itt lapunk társzerkesztőjének nyilatkozata: „Amennyiben lapunk az én információim alapján írta azt, hogy a „Szentési Lap” azon híre, mintha Mátófy Kálmán jelöltetése ellen a kandidáló bizottságban felszólalás történt volna — valótlan; ez okból, szemben a „Szentési Lap” f. évi 3-ik számában az ügyben megjelent nyilatkozatokkal, kötelességem a következők elmondani:

Mikor a „Szentési Lap”-ban az a hír először látott napvilágot, ugyanaz nap ebéd után a kasszinóban találkoztam Kiss Zsigmond ügyvéd úrral s kérdést intéztem hozzá az iránt: igaz e, hogy Mátófy Kálmán ellen a kandidáló bizottságban felszólalás történt? Az ügyvéd úr e kérdésemre azt felelte, hogy az nem igaz. Hozzátette még, hogy emlékszik ugyan arra, miszerint a Mátófy Kálmán ügyét valaki valahol szóba hozta a napokban, de ez nem a kandidáló bizottságban történt.

Ugyanez ügyben tegnapelőtt ismét beszéltem Kiss Zsigmond úrral s akkor monddta azt, hogy időközben még is eszébe jutott, miszerint a kandidáló bizottságban egy tag, még pedig *Sima Ferencz* felhőkötözt ezzel a kérdéssel, de senki sem reflektált rá, s ez a kérdés a bizottságban függvényben kívül hagyott, diskusszió tárgyát egyáltalán nem képezte. Ezt az igazság érdekében kötelességem nyilvánosságra hozni.

Bánfalvi Lajos.

Ezek után ez ügyet is a közönség ítéltékése alá bocsátjuk.
Ítelje meg az a vajjon jogosan írhattak e, hogy a „Szentési Lap” híre valótlan?

Nyilatkozat.

Állították, mint a *Sima Ferencz* és dr. *Mátófy Ferencz* irak által juttatott törvénybeszűletből nyilván az érintett feleknek — és pedig *Novobácsky Gyúzó* és dr. *Féle Lajos* mint *Sima Ferencz*-re — *Csanka István* és dr. *Csütő Zsigmond* mint dr. *Mátófy Ferencz* irak volt megbízottai tiltakoznak oly jelleggel ellen, hogy az általunk közösen megfogalmazott és szigorú tárgyilagossággal felvett jegyzőkönyvből és ezen jegyzőkönyv alapján a „Szentési és Vidéke” folyó 2-ik számában kifejtettük levonhatók lennének.

Szentes, 1890. január 5-én.
Dr. *Féle Lajos*, *Novobácsky Gyúzó*, Dr. *Csütő Zsigmond*, *Csanka István*.

A volt megbízottak irant való tiszteletem s elismerésem kötelességemmel teszi, hogy a fenti nyilatkozat lapomban, kivánságukhoz kepest közzetegyen. Magam irant való kötelességemmel tartozom azonban kijelenteni, miszerint a fentiszólt megbízott irak tiltakozása lapom 2-ik számában közölt nyilatkozatom megnevezett kitétele folytán — szerintem — teljesen felesleges volt, mert soha eszem ágában sem volt az általam ott elmondottakat az ő eljárásukból kifolyólag tartani — s ha mondattanilag talán helytelen kifejezés volt az a kitétel „a fentebbi könyvek alapján”, — nem gondolom, hogy azt is helytelennek tartanák, a miket az ügyre vonatkozólag, saját megjegyzésemmel elmondtam, mert úgy hiszem ők is szívesen csekedjék nekem azt, hogy annak megbírálására csak egyedül én vagyok illetékes, a mint felelés is.

Szentesen, 1890. jan. 9-én.

Dr. *Mátófy Ferencz*.

Városi közgyűlés.

Szentes, 1890. január 7.

Egy méhkas, amelynek megannyi apró szárnyasa azzal az elhatározással zúdul fel, hogy most beleüti a merges fullánkját egészen tövig a támadó ellenfél testébe — ilyen volt a csérfészek alacsony, fűlédelt levegőjű közgyűlési termének képe a f. hó 7-iki városi közgyűlés alkalmából.

A csatáhozok legeleje szállt síkra, hogy kireparálja a megvedett tanács tekintélyt s akadt, *Dalogh* János személyében még olyan is, aki egy bizalmi szavazat zománcával igyekezett volna új fejtűt készöndözni ez erősen megviselt tekintélynek.

Hjah! más a város, és más a vármegye!

A hol ezt itüri erény, ott amazit védeni kötelesség s még a *Dalogh* János szubtilis jogérzete is elcsúttul, megalkuszik a viszonyokkal ott, ahol a kedves tanácsról van szó.

Az a szubtilis jogérzet, amely fellázadt, mert *szerte* a vármegye alispánja nem ellenőrizte kellő szigorral a vármegye számadásait, az a szubtilis jogérzet nem csak menteni képes a tanács egy halatlan pénzparázását, hanem még köszönetet és bizalmat is kíván neki szervezetni: amiért — *szerte* — egészen korrekttáton küldte, elfecsevelte az ádóigazító polgárok ezreit.

Valami tetséges, utánozhatatlan *szénpadi komikum* volna mindebben: ha olyan eszmorítottan káros nem volna a közbizonyra.

Dalogh János, ahogy hatalmas pathoszszal szaval el egy bús elégiát arról, hogy aki a közpályán szerepel, az minduntalan megtámadatásnak van kitéve, mert hiszen ő is, mikor egy lépéssel előre akart haladni a közpályán (itt a szónok tényleg egy lépést tesz előre a közgyűlési teremben) a legmegtámadtobb megtámadatásnak volt azonnal mindegyfelől kitéve.

S aztán jött a derekhad, *Szedor* János személyében. Neki ront a letűnt századok vallási gyűlölködésének ócska, rozsdás legyerevél annak, aki nincs jelen, de ha jelen volna sem védhetné magát, mert nem városi képviselő — s aztán percekig vagdalozik az ócska hingálával, egészen addig, amíg *Petrovics* Soma fel nem szólal a hadakozás ez ildontatlan módja ellen, amikor aztán egyszerre beiefüld a szó a felvilágosultság bajnokai.

Szóval, szép látvány volt ez, nagyon szép — csak egynek a híjjával volt: nem *nyaralló ki alapon* a tanács tekintélyt.

De végen esattan az estor s a végén esattan ez az ügy is, amikor a polgármester azt mondta ki határozatlanul, hogy a közgyűlés egyhangulag hagyja helyben a tanács intézkedését és ölja meg a pénzparázására a felmentést: ami mellesleg mondva nem felel meg a történelmi lényeknek és igaz-

ságnak, mert hiszen *Kristó Nagy* István még névszerint szavazást is kért, de azzal torkolták le, hogy azt tiz képviselőnek kell kérnie.

A közgyűlés lefolyását különben a következőkben adjuk:

Elnök: *Sarkadi* Nagy Mihály polgármester.

Jegyző: *Szakáll* Mihály aljegyző.
Elnöklő polgármester az ülést 9 óra-
kor megnyitja.

Tárgysorozat előtt *Petrovics* Soma képviselő felszólal s abból az alkalomból kifolyólag, hogy nálunk a halottkémlés nem a legszabályszerűben teljesítettik, indítványozza, hogy akár a tanács, akár a szervezeti szabályrendelet átoldogásával megbízott bizottság bízzék meg a javaslatkétel-le, egy újabb alorvosi állás rendszeresítése tárgyában. Nem vádképpen hozza fel a jelenleg ezzel megbízott városi alorvos ellen ezen körülményt, mert ha tekintetbe vesszük azt, hogy városunkban a halálestetk száma a 800 at megüti évenként, s tekintetbe vesszük azt, hogy a szervezeti szabályrendelet mi mindentel teendőkét utal az egyetlen városi alorvos hűtáskörébe, lehetetlennek tartja, hogy azoknak mind megfelelhessen. Utal a szomszéd Csaba városra, melynek lakossága alig néhány ezerrel haladja meg városunk lakosságát, mégis 4 egyént foglalkoztat azokkal a teendőkkel, amelyek elvégzését mi egyetlen egy embertől kívánjuk.

Sarkadi polgármester erre kijelenti, hogy a tanács már régen felismerte ezen nehézségeket s meg is fogja tenni javaslatát azzal a bizottsággal együtt, amely a szervezeti szabályrendelet átoldogására küldett ki.

Mely elnöki kijelentés után a tárgysorozat első számára tér át a közgyűlés, a bizottsági jelentésre 6700 ft 91/2 kr. régi hátralek lefátása tárgyában és a tanács javaslatát a leírás fogantatására nézve. Ezen hátralek összegből — a mennyiben időközleg beléte 100 s néhány ft befolyt — 6594 ft 53/4 krt a tanács leírhatónak véleményez. A hátralekcsok elszegényedése, elköltözése és a követelés elváltása címén, mindazonáltal olyképen, hogy ezen hátralekek egy külön nyilván tartási könyvbe elkönyveltetvén, azok továbbra is nyilván tartassanak.

Kristó Nagy István nem tartaná feleslegesnek, ha a hátralek régi hátralekcsok névjegyzéké közésméjére kitétenék, mert így többnek volna alkalma azt megtekinteni, s véleményével hozzájárulni, mivel a bizottság kiküldött 3 tagjától nem is kívánhatni, hogy minden hátralekcsok ismerjen.

Dalogh János *Kristó* ezen eszrevételét helyesnek tartja, azonban a tanács javaslatában erre nézve megtagadja az intézkedést, minélfogva a tanács javaslatát elfogadja.

Ezek után a közgyűlés a tanács javaslatát elfogadja.
Következett a jelen közgyűlés egyik legfontosabb tárgya: a tanácsai előterjesztés az 1886. 1887. és 1889. évi fogyasztási adókezelés leszámolásáról.

Elnöklő polgármester ennek most előterjesztését azzal indokolja, hogy erre provokálva volt a tanács. Egyenként felváltatott a leszámolás megejtésére kiküldött bizottság által a leszámolás miként eszközölése tárgyában felvett jegyzőkönyv, ugyanezen javaslata, melylyel az említett jegyzőkönyvet bemutatja a tanácsnak s végül az erre hozott tanács végzés. Melyeknek felváltása után kéri a polgármester a közgyűlést, a tanács eljárását jóváhagyólag tudomásul venni s részére a felmentvényt megadni.

A tárgyhöz először *Kristó* Nagy István szólott. Nem kételkedik, úgymond, a tanács eljárásának őszinteségében s nem is vadolja a tanácsot, de a felolvasott iratokból kitűnően meg tartja helyesnek, hogy a tanács a kezelővel szemben, nem a vele kötött szerződés szerint jár el és őt egyáltalán meg nem illetőhő javadalmában részesítette. Ennek fogva ő a tanácsot a kezelővel kötött

szereződés alapján való elszámolásra utasítaná.

Utána *Balogh* János általánosan ismert szónoki pathosszal előadott beszédében szót a tárgyhoz. Nem tartja helyesnek a tanács azon eljárását, hogy ez ügyet közgyűlés elé hozta. Nem keresi, úgymond, az indokokat, miután nem is hozott a tanács elő semmiféle indokot. Miután a közgyűlés a tanácsot egy ügyben teljhatalommal bízta meg s miután az eljárás teljesen korrekt: indítványozza, hogy a közgyűlés a tanácsnak eljárásáért köszönetet nyilvánítsa.

Kristó Nagy István felszólalására *Balogh* János ismét felelt, s ezek után *Szedler* János emelt szót, a ki tőle eddig nem tapasztalt modorban, a legidomtalnabb sértő kifejezésekkel támadta meg, a tárgyhoz nem tartozólag, Bánfalvi Lajost a „Szentes és Vidék” társzerkesztőjét, s csak *Petrovics* Soma képviselő közbeszólására hagyta abba a minősíthetien és sértő kifejezéseket.

Ezekután *Balogh* János indítványa elfogadtatott s a közgyűlés, általános szótöbbséggel, a tanács eljárását jóváhagyólag tudomásul vette s a felmentvényt neki megadta.

Utolso tárgya volt a jelen közgyűlésnek az Ónodi Lajos városi főjegyző lemondása folytán szükségessé vált intézkedések megtétele. A közgyűlés felkérni határozta az alispánt a pályázat meghirdetésére s a választásnak lehetőleg e hónapban megjelölésére.

Ezzel a közgyűlés nagy éljenzés között 11 órakor véget ért.

Ujdonságok.

Szentes, 1890. jan. 9.

— Helyreigazítás. Lapunk legutóbbi számának hírvonatában írtuk, hogy *Zsiflinsky* Mihály főispán Csongrádon volt az új főszóigabírói hivatal megtekintése végett s még ugyanaz nap vissza érkezett körünkbe. E hírtünk most oda igazítjuk ki, hogy a főispán Csongrádról Budapestre utazott s csak harmadnap érkezett hazán.

— Kereskedelmi iskola Szentesen. A kereskedő gyakorlatok szakszerű tanítására egy alsófokú kereskedelmi szakiskola létesítébe van munkába véve. Eddig a kereskedők külön képzetéséről nem volt gondoskodva *Lécsy* kir. tanfelügyelő a kereskedelmi szakiskola létesítésére mozgalmat indított és *Bányai* József tekintélyes szentesi kereskedő és megbízottági tag támogatásával az érdekeltek kereskedők részéről a költségekhez való hozzájárulás már kieszközölve van. A tanfelügyelő továbbá fölkerlte a szentesvárosi tanácsot, hogy a szakiskola létesítésére már a folyó évi költségelőirányzatban fedezetről gondoskodjék. A tanács a kereskedelmi iskola szükségességét elismerte s elfogadta annak mielőbbi létesítését és a városi pénztárból való megelőzését s fölkerlte a tanfelügyelőt, hogy az iskola tervét készítse el. Ezen kezdeményező lépések után tehát a szentesi alsófokú kereskedelmi szakiskola szervezése már legközelebb idő alatt megvalósítva lesz.

— Kitiltva. Kacagott az egész város, de kacagott még a fővárosban is mindenki, aki elővasta azt a haszontelen nevetető komikumot, amit az I. sz. 48-as népkör válaszmánya cselekedett meg, mikor mult vasárnap gyűlésében kitiltotta az országos párt *hivatalos* közlönyét, meg a mi lapunkat a „kör helyiségeiből”; utasítottani határozta: a város orsz. képviselőjét, hogy ne merjen a munkatársai maradni annak az *elítelt* *Budapesti Újságnak* és ezenfelül megkeresi az összes hazai 48-as népköröket, hogy azzal az *újsággal* szemben hasonló eljárást kövessenek. És mindez azért, hogy a párt elnöknek megígátott tekintélyét helyrekapják. Hát

t. választmány, az egyelő határozataival majd elbánnak azok, akiket illet. Mi a magunk ellen hozott *kitiltó határozatunk* tesztünk néhány észrevételeit. Ugyan kérem, hogy lehetett *kitiltani egy olyan újságot, amelynek öök nem is előfizetői?* Mert öök nem előfizetői a „Szentes és Vidékének” s ha a lapot, fennállásának 10 év óta folyton kapták, ez mindenkor a kiadó hivatal nagy elkövetéséből, **ingyenajándékban** történt. Öök hát legelőbb nem fogadják elezentül a **ajándékot — de kitiltani . . .**

— Farsangi krónika. A szentesi sportegylet elite bálja a f. hó 12-én szombaton lesz. A rendezőség a f. hó 8-án tartotta utolsó érdelemes gyűlését, melyben minden, a rendezőség hatáskörébe vágó intézkedésre nézve végleg határozott. A bál sikere annál bizonyosabb, mert a ledi patronezsze kedvéért is nagyon sok vidéki előkelőség fog résztvenni s így bizonyos, hogy látogatottság tekintetében is ez lesz a farsang legfényesebb és legnépesebb vigalma. — E hó 18-án lesz a szabó ifjúság koszorus táncvigála, február 1-én a kovacs és kerékgyártó ifjúságé, 8-án pedig a jótékony nőegylet zártkörű táncmultsága, egynek kivételével, megannyi a nagyvendéglőben.

— A kis náiva. A „*Mindszent-Szegvár és Vidéke*” című lap társ csakugyan valóságos kis náivának bizonyul, miut ahogy el is neveztük s éppen olyan, akárhaz az igazándi sztrapadi náivák, akik mikor nem is várjuk, nyújtják ki egyszerre a bársonyos kacsoikat, melyeken — karmolásra kézen — tűnnek elő a minden náivákkal közös *marakakarmok*. Rajtuk is karmol egyet a t. kollega, hogy miképen bátorokdunk mi magunkat *Mikszáth* ősszehasonlítani. *S ez igaz értelen kedély* láttára nem tehetjük, hogy a kollegát és náiv világnézetétér ne írjveljük, felsóhajtván magunkban: *még is csak boldogok azok, akiké a menyenyeknek országa!*

— Esküvők. Hoffmann Jenny kasszonyt, Hoffmann A. helybeli fakeskedő kedves szép leányát a f. hó 14-én vezeti oltárhoz *Műnz* Sándor helybeli kereskedő; *Goldschmidt* Hermin kasszonyt pedig szintén a f. hó 22-én esküszik örök bűseget *Stikker* Ignác mező téri kereskedő. Sok szerencsét és boldogságot kívánunk az ifjú páreknak.

— Rendőrök panaszva. Nagy sor az, mikor a rendőr panaszok: mikor nincs megegedve a helyzetével, mert azok, akiknek kötelességük volna gondoskodni az ellátásról — egészen megeledkeznek róla. Most pedig ez az eset áll be: a rendőrség, amely ellen mindenki szeret panaszal élni, most az egyszer maga való panaszos. még pedig az okon, mert a tél nagy idején meg arról sem gondoskodott az előjárásról, hogy kellő időben kapják ki a termeszethen járó illetményeket s most rongyos eszimatban, fázósan, dideregve állnak posztion és teljesítik az őráratokat. Hát biz ez is elég hivatalos hanyagság egynek.

— Halálözás. A városnak, de sőt az egész alföldnek egy tipikus kupecalakja dőlt ki tegnapelőtt az élők sorából: a jó öreg cigány, *Nótári Antal*, vagy ahogy általánosan nevezték: *Tóni bácsi*. Egész Magyarországon és messze túl a hon határain ismerték azt a nevet az államok lovászárló bizottságai, mert az öreg, amilyen avatott lösemérő és kupecember volt, eleven árúval bejárta az egész kontinent, mielőnt jó nevet szerevez a magyar lötenyésztesnek. Most kidőlt az öreg az élők sorából. Hirtelen halálal múlt ki, minden szenvedés, fájdalom nélkül, amint hogy élete is mindig remes és nyugodt mederben folyt. Nyugodjék bekében a jó öreg.

— Felhívás a tanonctartó kereskedők és iparosokhoz. Sajnálattal tapasztaltatott, hogy bár az iskolánk elején a helyben megjelenő lapokban több ízben feltettek hiva tanonctartó iparos és kereskedő urak, hogy tanoncaikat az ipariskolába befressák

és játassák, mégis többen vannak olyanok, kik tanoncaikat mindegy ideig az ipariskolába nem jártatják. Annalgyva lehivatunk az illető iparos és kereskedő urak, hogy tanoncaikat az ipariskolába haladek nélkül felküldjék, ellenkező esetben a törvény szigorú rajok alkalmaztatni. Szentes, 1890. jan. hó 8-ikán. — *Az iparisk. igazgatóság.*

T. Szedler János úrnak

Helyben!

Nagy megütözéssel értesültem arról, hogy ön, aki mindenkor a haladás és felvilágosultság hajnikál szerei magát feltüntetni — a f. hó 7-iki városi közgyűlés nem állotta nevenemmel és szemémmel oly modorban foglalkozni, mely amellett hogy ildomtalan volt az által, hogy oly helyen és akkor támadott ellenem, ahol és amikor nem védekezhettem ellene; ezenfelül még nem annyira felvilágosultságaról, mint inkább visszamaradt, ósdi világnézetéről tanúskodik.

Nagyon rossz úgy az, és nagyon gyenge lábon áll ott az igazság, ahol a védelem olyan gyerekes fegyverbe kapaszodik: hogy zsidó vagy nem zsidó-e a támadó fel? és amikor ön, jobb úgyhöz méltó buzgalommal támad, a tanács egy törvénysértő cselekedetenek védelmében — én ellenem: ezzel megsérthet ugyan én és én sértésért, az illetékes helyen elégtételt is fogok magának szerezni: de ne higgye azt egy pilantra sem, hogy ezzel engemet hirlopári kötelességen teljesítésétől visszarszít s ne higgye azt sem, hogy ezzel az ügynek — amelyet védeni kívánt, valami nagy és hasznos szolgálatot tett.

Ami egyebéket ellenem intézett ildomtalan közgyűlési támadását illeti — ha nem tudná — vegye tudomásul azt, hogy épp úgy itt ringott a bölösöm Szentesen, miut az öné s a kulonbseg között e tekintetben én mindössze annyi, hogy amíg önnel, a veletlen szerencsére, gazdag református család kebleiben látattam meg a napvilágot: addig én szegény, de becseletes zsidó szülőf gyermeke vagyok. S ha ön olesónak találja, hogy nevenem 50 krért szerezem — szolgáljon e részben is tudomására az, hogy sokkal korábban, semhogy és magyaros nevet kormányengedéllyel is megszerzem — én már e nevet tollammal kivívtam és az írói világban ismertté is tettem — ami bizonyára van legalább is olyan érdem, mint az, hogy ön kereszténynek született. S mikor végre e nevet kormányengedéllyel végleg, a köznap használatban felvettem: ez még az 50 fros korszakban esett, nem volt hát az olyan olesó mint amennyéért ön bizonyára nem adta volna.

Különbem e nevnyagorástát épp oly kevéssé van okom szégyelni, mint zsidó voltomat.

A szülővárosom ügyével igenis foglalkozni fogok ezután is a legbehatóbban; felkutatom az aktákat, betekintek a számadásokba, bírálat alá veszem a polgármester és tanács, de sőt a közgyűlés eljárását és cselekedeteit is és ebben engem sem ön, sem senmiféle polgármesteri akció soha nem fog megakadályozni. Akinek oka nincs rá, nem fel az a nyilvánosságól és nem küzd ellene, mint ahogy öök cselekszik.

Ezek után még csak egyet jegyzek meg:

Szálettem legyen bár Szentesen vagy Lengyelországban: szakadtam volna bár ide kafftanban, tin eses zsidóként — ahogy ön ezt nagy szellemesen mondta — és szerezem legyen a magyar nevenem 50 krért vagy 5 forintért, egy dolog mindig bizonyos: az, hogy úgy tisztességézet mint becsület; az, hogy felvilágosultság mint képzettség dolgában, de sőt önzetlen hazafiság és magyarság dolgában is, nincs miért felnem az önnel való összehasonlításól.

Szentesen, 1890. jan. 9-én.

Bánfalvi Lajos.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: **Dr. Matéffy Ferenc.**
Társ-szerkesztő: **Bánfalvi Lajos.**

5468 1889. Csongrád vármegye alispánjától

Hirdetmény.

Csongrád vármegye törvényhatósági bizottságának 1889. évi december 10-én tartott rendes közgyűlésén 400 szám alatt hozott határozatából kifolyólag ezennel közhírré tették, hogy a szentesi I. sz. alválasztó kerületben fűresedésbe jött egy megye bizottsági fűreségi hely betöltése céljából elrendelt választás a folyó év január hó 15-iki nappán a szentesi városi ház tanácsstermében (magtárcpártyában) Kiss Zsigmond választási elnök ír vezetése alatt fog megejteni.

Szentes, 1890. január 6. án.

Dr. Csató Zsigmond,
v. m. jegyző, h. alispán,

MAGYAR MERCUR

HITELES SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ

osztrák-magyar es külföldi sorsjegyekről, kisorsolándó állam- és magánkételevényekről, vasúti, gőzhajózási és ipar-reszvények és elsőbbségi kötvényekről, záloglevelekről stb.

SZAKIRAT BANK-, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁSI ÉS VASÚTI ÜGYEKRŐL.

Előfizetési ár: EGESZ ÉVRE 2 ft.

Kiadó és tulajdonos: LÖRY Jenő.

BUDAPEST.

Hatvani-útca 17. sz.

BUDAPEST.

A nagyméltóságú m. kir. **belügyminiszterium** által 1888. évi 80,753/III. b. szám alatt és a nagym. m. kir. **vallás- és közoktatásügyi miniszterium** által 1889. évi 244. eln. sz. alatt, mint a magyar államban fogalomban levő és kisorsolás alá eső értékpapírok húzásainak eredményéről kellő tájékoztatást nyújtó sorsolási lap-az összes közzétettégek figyelmébe ajánlja!

XIII. évfolyam.

Előfizetési felhívás!

XIII. évfolyam.

A

MAGYAR MERCUR

január 1-én tizenharmadik évfolyamába lép.

Ha valaki figyelemmel kísérte azt a *fokozatos és céltudatos haladást*, melyet lapunk tizenkét év alatt megtett, nem tagadhatja meg tőlünk elismerését; azt az elismerést, melyet a lankadatlan szorgalom, becsületes munka, tiszta szándék és önzetlen törekvés kiérdemelnek, és melyet *nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter úr 1888. évi 80,753/III. b. szám alatt és a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1889. évi 244. eln. sz. alatt kelt rendeletei is kifejeznek.*

E miniszteri elismeréseket már jóval előbb megelőzte a nagy közönség elismerése, mert általában el van ismerve az, hogy a *Magyar Mercur* a *legpontosabban megjelenő, legmegbízhatóbb és leghitelesebb sorsolási lap, és hogy magasan föltötte áll minden hasonemű vállalatnak.*

A mult év óta lapunk alakja jelentékenyen megnagyobbodott, a beosztása célszerűen megváltozott és a mi a fődolog, lapunk már egy év óta *rotációs gépen* nyomatik, mint csak a legnagyobb napilapok, miből az a megbecsülhetlen előny jut előfizetőinkre, hogy ez által lehetővé van téve az, hogy *lapunk néhány órával a mindenkori húzások után már készen mehet a szélrózsa minden irányába, s mint tényleg lapunk egy-két nappal mindig előbb jelenik meg, mint bármely más sorsolási lap az országban.*

A jövőre vonatkozólag, úgy mint eddig, *ezentúl is csak az lesz a főtörökvésünk, hogy azon az ösvényen haladjunk tovább, melyen eddig is haladtunk. Törökedni fogunk, hogy mindig többet és többet, jobbat és jobbat nyújtsunk olvasóinknak.*

A sorsolásokra, mint eddig is, kiváló gondot fordítunk és a számok *revideálásának oly rendszerét léptettük életbe, hogy a sajtóhibák majdnem ki vannak zárva, de ha elvétve mégis csúszna be egy hiba lapunkba, azt a következő számban már helyreigazítjuk. A mindenkori sorsolások mellett közöljük mindig a hátralékosok, vagyis régebben kihúzott, de még fel nem vett kötvények jegyzékét is.*

Ily módon, aki lapukat tartja, meg van óva attól, hogy károsodjék az által, hogyha a sorsolásokat nem nézte meg annak idején. Azóban ha bármilyen kétségben volna valamelyik előfizetőnk az iránt, hogy sorsjegye vagy kötvénye nem-e sorsoltatt már régebben ki, annak egy egyszerű levelező lapon való megkeresésre bármikor a *legkészségesebben és ingyen adunk felvilágosítást a szerkesztői üzenetekben és általában előfizetőink sorsjegyeinek és kötvényeinek revizióját ingyen és a legnagyobb készséggel eszközöljük.*

A lap szövegének összeállításában az eddig követett rendszert fogjuk tovább fejleszteni és tökéletesíteni. Munkatársaink számát, kik közül már a mult évben is találkoztak olvasóink *Enyedy Lukács, Fenyvessy Adolf, Madrony Soma stb.* neveivel, új esztendőttől kezdve újabb elismert szakérőkkel szaporítjuk, kik máris kötelező ígéretet tettek, hogy gyakrabban fogják dolgozataikkal lapunkat megkeresni.

A *biztosítás, közlekedés és minden egyéb közgazdasági, főleg pénzügyi kérdés* úgy mint eddig, ezentúl is gondosan összeállított külön rovatban tárgyalatik. Minden közleményünkben különös súlyt fektetünk arra, hogy a kérdés, melyet felvettünk, *tiszán mindenki által érthetően és jó magyarsággal* legyen megírva. *Mi mindenkor mellőzni fogjuk az akadémikus fejtegetéseket és csakis a gyakorlati értékű közleményekre helyeztük a fősúlyt.*

A *magyarosodásra* is különös súlyt fektetünk. Eddigélé el volt árasztva az ország német, főleg osztrák sorsolási lapokkal, melyeket tizenkét éves fáradhatatlan munkával sikerült nagyjából kiszorítanunk. Fájdalom azonban, még mindig roppant nagy számban járnak hazánkba a külföldi német sorsolási lapok, melyeknek folytonos törekvése oda irányul, hogy a magyar értékek iránt rossz véleményt keltsenek. Sok tekintetben ez is oka annak, hogy államadósági kötvényeink jobbára a külföldön vannak, és mi a külföldnek kamatozunk óriási mértékben. Pedig mily óriási nemzetgazdasági hátrány húrul ebből hazánkra!

Különös súlyt fektetünk a *szerkesztői üzenetekre*, mely rovatban hasznos útbaigazításokat adunk a közönségnek mindenféle pénzügyi és általános üzleti vagy gazdasági természetű kérdésre. Bármely szakmánkba vágó kérdésekre itt készséggel és díjmentesen adunk felvilágosítást.

Különös figyelemmel fogjuk tárgyalni a *vidéki pénzintézeteket* is, mint a melyek a nemzeti vagyon igen tekiütélyes részét képezik.

A jelentékeny gyarapodás dacára, melyen lapunk átment, *előfizetési ára marad a régi. Budapesten hához hordva vagy vidékre postán küldve, egész évre 2 ft.*

Oly csekély ár ez, mellynél kevesebért már lehetetlen megbízható lapot nyújtani, a mint hogy azok a sorsolási közlönyök, melyeket még olcsóbb áron kínálnak, nem egyebek haszontalan papirszeleteknél, melyekre hibás és megbízhatatlan számok vannak nyomtatva.

A MAGYAR MERCUR szerkesztősége és kiadóhivatala.

(Budapest, Hatvani-utca 17. szám.)